

Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.478/2020/7.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. V. B. ügyvéd (cím6) által képviselt felperes3 „felszámolás alatt” (cím6) felperesnek a Dr. P. Z. Ügyvédi Iroda (cím13; ügyintéző: dr. P. Z. ügyvéd) által képviselt alperes3 „felszámolás alatt” (cím8) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és más iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. október 8-án kelt 38.G.42.069/2019/10. számú ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint + áfa összegű másodfokú per költséget, valamint külön felhívásra az államnak 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes tulajdonát képezte a (Budapest, IX. kerületi) helyrajzi szám3 helyrajzi számú, a természetben a cím9 szám alatti és az azzal határos helyrajzi szám1 helyrajzi számú, a természetben a cím10 szám alatti ingatlan, amely két ingatlan egyesítéséből majd megosztásából jött létre a helyrajzi szám3/1 helyrajzi számú, cím11 szám alatt található ingatlan. Szintén az alperes tulajdonát képezte a Budapest, IX. kerületi helyrajzi szám5 helyrajzi számú, majd megosztás után létrejött helyrajzi szám5/1 helyrajzi számú, a természetben a cím12 szám alatt található ingatlan.

Az alperes és a zrt között 2007. december 6-án szerződésszám számon visszlízings-szerződés jött létre. A lízingtárgyak a helyrajzi szám3 és helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlanok, majd az ingatlannyilvántartás változása után, a lízingszerződés módosításaiban a helyrajzi szám3/1 helyrajzi számú ingatlan. 2008. január 24-én szerződésszám számon újabb lízingszerződést kötöttek, amelynek lízingtárgya a helyrajzi szám5/1 helyrajzi számú ingatlan volt. A

szerződések alapján a zrt tulajdonjoga az érintett ingatlanok vonatkozásban az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került.

Az alperes az ingatlanokon 900 férőhelyes diákotthont akart építeni, amelyre a 2008. december 1-jén jogerőre emelkedett egyéb1 számú határozatban építési engedélyt kapott. A kivitelezést 2010. március 20-án megkezdte, az épület szerkezeti munkáit elkészítette.

Az alperes mint alapító 2011. december 29-én kelt alapító okirattal hozta létre a kft.-t 500.000 forint készpénzből álló törzstőkével. A társaság bejegyzésére 2012. január 6-i hatállyal került sor.

[2] Az alapító (alperes) a 2012. január 31-i 1/2012. számú határozatában a társaság törzstőkéjét felemelte 1.081.000.000 forint értékű apport szolgáltatásával. A változásbejegyzési kérelemhez benyújtott apportlista szerint „az apport tárgya a Társaság alapítójának kizárólagos tulajdonát képező, szerkezetkész állapotú felépítmény, amely a valóságban a cím11 szám alatt található, jelenleg 35 %-os készültségen álló és 18.472 m² alapterületű felépítmény, amelynek saját helyrajzi száma a használatbavételi engedély hiányában még nincsen”. Az apport, mint a felépítmény piaci értékét független könyvvizsgálói jelentés alapján fogadta el, az apportot a társaság birtokába adta.

Az alperesnek 340.922.433 forint tőke és járulékai tekintetében állt fenn tartozása a kft5 (kft 5) felé, amely társaságnak 2012. május 24-től 2017. szeptember 15-ig a felperes tagja volt.

A kft 5 fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperes, mint kötelezett ellen. A 2012. augusztus 24-én jogerős egyéb2 számú fizetési meghagyás alapján VK.egyéb3 számon végrehajtási eljárás indult.

[3] 2012. október 31-én a kft 5 mint jogosult, az alperes mint adós és a felperes mint tartozás átvállaló között megállapodás jött létre, amelyben a felperes kötelezettséget vállalt az alperes tartozásának megfizetésére. A jogosult a tartozás átvállalásához hozzájárult. A megállapodás részét képezte, hogy a felek a Vht. 133. §-a alapján közösen kérték a végrehajtót, hogy az általuk közösen megállapított becsértéken, 350.000.000 forint összeg vételáron a felperes részére értékesítse az alperesnek a kft.-ben lévő 1.081.500.000 forint névértékű üzletrészt.

A Záradékbán a felek a Ptk. 236. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a megtámadási jogukról visszavonhatatlanul lemondtak.

2012. október 31-én a végrehajtási eljárásban 10. sorszámon rögzítésre került, hogy az alperes kft.-ben fennálló üzletrésze 351.000.000 forint vételárért árverésen kívül, árverési vétel hatályával értékesítésre kerül a felperes részére. Az adós (alperes) és a végrehajtást kérő (kft 5) egyezően kijelentették, hogy a kft. üzletrészeinek ellenértékeként a felperes átvállalta az alperes teljes, a kft 5 felé 2012. október 31-én fennállt tartozását 100.136.699 forint összegben. Rögzítették a felek, hogy az árverési vétel hatályával történő értékesítéssel egyidejűleg visszavásárlási jogot alapító megállapodást kötöttek.

A felperes és a kft 5 között 2012. október 31-én kelt tartozás rendezési megállapodásban a felek rögzítették, hogy a felperes a tartozást elsősorban a perbeli felépítmény értékesítéséből származó bevételből, legkésőbb 2017. május 31-ig fizeti meg, illetve 2017. június 1. napján a tartozás egyösszegben esedékessé válik. A felperes a fizetési kötelezettség biztosítékeként azonnali beszédési megbízást adott a kft 5-nek, amely alapján 2017. október 9-én 65.672.210

forint összeget inkasszált felperes bankszámlájáról. Ezt meghaladóan további fizetésre nem került sor.

[4] A (Fővárosi Törvényszék) Cégbírósága, a cégjegyzékszám3/20. számú 2012. november 26-án kelt végzésével az alperest tagként törölte, a felperest új tagként 2012. október 31-i hatállyal bejegyezte a kft. cégjegyzékébe.

A felperes 2013. július 18-án elhatározta a kft. végelszámolását. A 2013. szeptember 27-én kelt vagyonfelosztási javaslatban rögzítésre került, hogy „a kft. könyveiben apportként szereplő, a kft1 tulajdonában álló befejezetlen beruházként nyilvántartott felépítmény a végelszámolás befejeztével visszakerül a felperes könyveibe”.

A Fővárosi Törvényszék Cégbírósága a (kft.) társaságot a cégjegyzékszám3/38. sorszámú végzésével 2014. április 03-i hatállyal a cégnyilvántartásból törölte.

Az építésügyi hatóság a jogutódlást tudomásul vette, az alperes nevére szóló jogerős építési engedély jogutódja a felperes lett.

[5] zrt1 a 2013. április 23-án kelt adásvételi szerződéssel a perrel érintett helyrajzi szám3/1 helyrajzi számú és a helyrajzi szám5/1 helyrajzi számú ingatlanokat a zrt2.-nek eladta. A szerződés 2.2. pontja rögzíti, hogy „a vevő kijelenti, hogy tudomással bír arról, hogy az ingatlan1 területén egy vélhetően 40 %-os készülségű felépítmény található, amelyre jelen adásvételi szerződés kiterjed.”

A fenti ingatlanok tulajdonosa 2017. július 10. napjától a kft2

Az alperes 2014. március 4. napján, a felperes 2018. szeptember 4. napján felszámolási eljárás alá került.

A felperes jogi képviselője 2017. november 29-én kelt, az alperesi felszámolóbiztosnak címzett elektronikusan megküldött levelében felszólította az alperest, hogy a felépítmény apportálásának érvénytelensége okán keletkezett 351.000.000 forint kárát és annak 2012. november 1-től számított késedelmi kamatát fizesse meg.

Az alperes a felszólításra 2017. december 8-án közölte, hogy a felperes igényérvényesítése jogvesztő határidőn túli.

[6] A felperes 2017. december 22-én benyújtott, 2018. május 17-én módosított keresetében az alperes és a kft. közötti, a kft. törzstőkéjének felemelése kapcsán a perbeli felépítmény tulajdonjogának átruházására irányuló jogügylet – apportálás útján megvalósított tőkeemelés – érvénytelenségének megállapítását (első kérelem) kérte. További kérelme volt a közte és az alperes közötti, a kft. 100 %-os üzletrészenek árverési vétel hatályával történő, árverésen kívüli értékesítésére irányuló adásvétel érvénytelenségének megállapítása – elsődlegesen tévedés, másodlagosan feltűnő értékaránytalanság címén – (második kérelem) és az ezen érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen a jogügyletnek az ítélelhoztatalig terjedő időtartamra hatályossá nyilvánítását és az alperes 350.500.000 forint és ezen összeg után 2012. október 31. napjától járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezését, másodlagosan az érvénytelen jogügylet érvényessé nyilvánítását és az alperes 350.500.000 forint és annak 2012. október 31. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezését kérte. A második kereseti kérelmen belüli harmadlagos kérelme volt az alperes 351.000.000

forint és ezen összeg után 2012. október 31. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezése kártérítés, negyedlegesen bízattási kár, ötödlegesen jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Kérte az alperes perköltségben marasztalását.

[7] Az első kereseti kérelme körében kifejtette, hogy az apportálás útján megvalósított tőkeemelés jogszabályba ütközés miatt érvénytelen, a Gt. 13. § (2) bekezdésébe ütközött, ugyanis az apportált felépítmény csupán csak alkotórésznek volt tekinthető, az ingatlannyilvántartásban sem volt feltüntetve, ezért vagyontárgynak nem minősülhetett, apport tárgyát sem képezhette.

Abban a hitben volt, hogy a perrel érintett felépítmény a kft. tulajdonát képezi. E vagyontra tekintettel vállalta át az alperes tartozását, és fizetett meg 351.000.000 forintot.

Az eredeti állapot helyreállíthatósága hiányában az érvénytelenség egyik jogkövetkezményének alkalmazását sem kérheti, a jogügylet érvényessé, hatályossá nyilvánításának sincs helye, ezért az alperessel szembeni jogai megóvásához szükséges az apportügylet érvénytelenségének bíróság általi megállapítása. Az első kereseti kérelmének helyt adással megnyílik a joga a második, vagylagosan előterjesztett kérelmek érvényesítésére.

Hivatkozott az 5/2013. PJE 1. pontjában foglaltakra, miszerint a Ptk. 239/A. § szerinti érvénytelenség megállapítása iránti perekben nem kell vizsgálni a Pp. 123. § szerinti feltételek fennállását.

[8] A második kereseti kérelme alapjául előadta, hogy az ingóárverési jegyzőkönyv szerint a kft. 100 %-os üzletrésznének árverési vétel hatályával történő árverésen kívüli értékesítésére irányuló, a közte és az alperes közötti üzletrész adásvételi jogügylet érvénytelen, mert – elsődlegesen – tévedésben volt az üzletrész tényleges értékét illetően, ugyanis tényként fogadta el, hogy az apport értéke a nyilvántartás szerinti 1.081.000.000 forint. Az alperestől származó tájékoztatás, illetve a rendelkezésére bocsátott iratok alapján abban a hitben volt, hogy a kft³ kizárólagos tulajdonosa a perbeli felépítménynek. E tévedését az alperes okozta, illetve a tévedést az alperes felismerhette.

Az üzletrésze 2017. szeptember 15-én történt megvásárlása és a társaság iratainak átadása, áttanulmányozása, a jogi képviselővel történő konzultáció eredményeként jutott az új tulajdonosa, illetve ügyvezetője abba a helyzetbe, hogy a tévedést felismerhette; ezt követően kerülhetett sor az alperesnek megküldött fizetési felszólításra, illetve a perindításra.

Az adásvétel másodlagosan feltűnő értékaránytalanság miatt is érvénytelen, mivel az üzletrész tényleges értékénél jelentősen magasabb ellenértéket teljesített az alperes részére.

Az üzletrész adásvételi szerződés megtámadásának gyakorlására nyitva álló elévülési jellegű határidő az első kereseti kérelem jogerős ítélettel történő teljesítéséig, vagy másodlagosan a tévedés 2017. novemberében általa történt felismeréséig nyugodott.

Kifejtette, hogy amíg a bíróság az első kereseti kérelmének helyt adva nem mondja ki az apportügylet érvénytelenségét, addig a tévedésre, illetve a feltűnő értékaránytalanságra tekintettel nyitva álló megtámadási joga elévülése a Ptk. 236. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint, a 326. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel nyugszik. Az apportügylet érvénytelenségének részítélettel történő megállapításáig a cégbíróság végzéseire és a cégjegyzék adataira tekintettel a felépítményt a kft³ tulajdonából az ő tulajdonába kerülnék kell tekinteni. Bár a jogszabály szövege szerint a semmisség megállapításához

külön eljárásra nincs szükség, a gyakorlat mégis azt mutatja, hogy a jogügylet semmisségére jogot alapítani csak akkor lehetséges, ha a semmisséget a bíróság jogerősen megállapította.

A második kereseti kérelme jogkövetkezményei körében elsődlegesen – miután az apport tárgya visszaszolgáltatathatóságának hiányában az eredeti állapot nem állítható helyre – a szerződés hatályossá nyilvánítását és az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatásként az általa megfizetett 350.500.000 forint visszatérítését kérte. Másodlagosan az adásvétel érvénytelenségének megállapítása esetén a feltűnő értékaránytalanság kiküszöbölését kérte akként, hogy a kft3-ben volt üzletrésze tényleges névértéke, 500.000 forint figyelembevételével az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás, 350.500.000 forint visszatérítését kérte.

Harmadlagosan – miután jóhiszeműen bízott az apportügylet érvényességében – az alperes kártérítés megfizetésére kötelezését kérte a Ptk. 238. § (2) bekezdése alapján, hiszen ténylegesen csak 500.000 forint értékű üzletrészt szerzett a feltételezése szerinti 1.081.500.000 forint értékű üzletrész helyett. Állította, hogy a kára akkor következett be, amikor a könyveiben nyilvántartásba vette a tárgyi eszközt.

Negyedlegesen a Ptk. 6. §-ára figyelemmel, bízattási kárként kérte a szerződés megkötése folytán elszenvedett kára megfizetésére kötelezést, állítva, hogy a kárát az alperes szándékos magatartása idézte elő.

Ötödlegesen jogalap nélküli gazdagodás címén kérte az általa ellenérték nélkül átvállalt 351.000.000 forint és járulékai megfizetését.

A harmadlagos, negyedleges és ötödleges kereseti kérelme szerinti követelése tekintetében az elévülés szintén nyugszik mindaddig, amíg a bíróság meg nem állapítja jogerősen az apportügylet érvénytelenségét.

Előadta, hogy a második kereseti kérelmének helyt adás esetén nem lesz akadálya annak, hogy a Cstv. 37. § (2) bekezdése alapján bejelentse követelését az alperes felszámolójának.

[9] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Az első kereseti kérelemre előadta, hogy a Ptk. 248. § (2) bekezdése értelmében a jogszabály az érvénytelenség jogkövetkezményeként teszi lehetővé az érvénytelen szerződésben nem részes, de abban jóhiszeműen bízó harmadik fél számára a kár érvényesítésének lehetőségét marasztalási kereset útján. A megállapítási kereset előterjesztésére a felperes jogainak megóvása érdekében nincs szükség, a felperes ugyanis a kára megtérítése iránt marasztalási keresetet terjeszthet elő. Ezért a Pp. 123. §-a alapján a megállapítási kereset előterjesztése nem lehetséges.

A második kereseti kérelem vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a felperes a Ptk. 236. § (1) bekezdése, illetve a Ptk. 236. §-a alapján irányadó egy éves megtámadási határidőt elmulasztotta. Előadta, hogy a tévedés felismerése nem jogkérdés, hanem ténykérdés, és a felperes a saját tényállítása szerint is elismerten, legkésőbb 2013-ban a kft3 végelszámolási eljárásának befejezésekor tisztában volt azzal, hogy a társaság a felépítménynek nem tulajdonosa.

Álláspontja szerint a visszavásárlási jogot alapító megállapodás alapján megállapítható, hogy az üzletrész tulajdonjogának átruházására úgy került sor, hogy bár a vételár 351.000.000 forintban került kikötésre, azonban a felperes az alperes 100.136.699 forint összegű tartozásának megfizetésével kívánta azt kiegyenlíteni. Vitatta, hogy a felperes akár 351.000.000 forintot, akár 100.136.699 forintot ténylegesen megfizetett volna.

Vitatta a felperes azon állítását is, hogy tévedését ő okozta, illetve azt felismerhette. A kft. vagyona tekintetében esetleges tévedését kizárólag saját hanyagsága okozta, hiszen a közhiteles ingatlannyilvántartás adataiból is megállapítható lett volna, hogy ingatlanvagyonnal, a perbeli felépítmény tulajdonjogával nem rendelkezett.

Hivatkozott a második kereseti kérelemmel érvényesíteni kívánt igény elévülésére is. A felperest akkor érthette vagyoni hátrány, amikor átvállalta a kft 5-vel szemben fennállt tartozását. A károsodás 2012. október 31-én következhetett be, így az igény 2017. október 31. napján elévült, az bírósági úton nem érvényesíthető, mivel a felperes az első fizetési felszólítást 2017. november 29-én küldte meg a felszámolójának.

Vitatta, hogy a felperes csak akkor fogja az apportügylet vonatkozásában a tévedését, vagy az üzletrész adásvétel feltűnő értékaránytalanságát felismerni, ha a bíróság az első, az apport jogügylet érvénytelenségének megállapítása iránti kérelmének helyt ad. A Cstv. 38. § (3) bekezdésére hivatkozva előadta, hogy a felperes úgy kíván vele szemben pénzkövetelést érvényesíteni, hogy a jogvesztő határidőn belül hitelezői igénybejelentéssel nem élt, és nyilvántartásba vételi díjat sem fizetett.

Az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmek alaptalanságából következik a harmadlagosan, negyedlegesen és ötödlegesen előterjesztett kereseti kérelmek megalapozatlansága is.

[10] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) a 2020. október 8-án kelt 38.G.42.069/2019/10. számú ítéletével a felperes módosított keresetét elutasította. Kötelezte (a felperest), hogy fizessen meg az államnak a NAV külön felhívására 1.500.000 forint le nem rótt kereseti illetéket. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1.000.000 forint + áfa perköltséget.

A Cstv. 37. § (1), (2) és (3) bekezdése, valamint a Cstv. 67. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezetnek minősülő alperes esetén a felszámolási eljárásban a követelések bejelentésének jogvesztő határideje 120 nap, amely 2014. július 4-én eltelt.

A felperes hitelezői igényt a felszámolási eljárásban a Cstv. 28. § (2) bekezdés f) pontjának megfelelően a felszámolás kezdő időpontjától számított jogvesztő határidőn belül nem jelentett be, nyilvántartásba vételi díjat nem fizetett.

Tényként állapította meg, hogy a felperes a Cstv. 38. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére úgy kíván pénzkövetelést érvényesíteni az alperessel szemben, hogy az első és második kereseti kérelme alapján akarja elérni, hogy követelése érvényesíthetővé váljon. A követelése nem a felszámolás alatt keletkezett, illetve vált esedékessé, nem tartozik azon kivételek közé, amely miatt az alperes felszámolása ne lett volna befejezhető, különös figyelemmel arra, hogy az alperes felszámolója a felszámolási zárómérleget benyújtotta.

A Ptk. 234. § (1) bekezdése, a 239/A. § (1) és (2) bekezdése, valamint a 237. § (1) bekezdése, továbbá a Pp. 123. §-a idézését követően megállapította, hogy megállapítási kereset előterjesztésének feltételei az ügy sajátossága és a tényállás szerinti körülmények alapján nem állnak fenn – annak ellenére, hogy a Ptk. 239/A. §-a önálló jogszabályi felhatalmazást biztosít az érvénytelenség megállapítása iránti kereseti kérelem előterjesztésére anélkül, hogy a fél az érvénytelenség következményeinek alkalmazását kérné. Ez – az 5/2013. PJE határozatban írtak szerint – valóban mentesülést jelent a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek igazolása alól, azonban a Pp. 123. §-a alkalmazása esetén a felperes köteles lett volna az érvénytelenség (semmisség) jogkövetkezményének a levonását kérni az érvénytelenségre alapított marasztalási kereseti kérelemben. A Ptk. 239/A. § (1) bekezdésére hivatkozással csak a

szerződő felek jogosultak a megállapítás iránti kereset előterjesztésére; az apportügyletben a felperes nem vett részt.

A felperes azon hivatkozása sem helytálló, hogy a megállapítás iránti kereset előterjesztése szolgál jogai megóvása alapjául a második kereseti kérelem előterjeszthetősége érdekében.

Kiemelte, hogy a Ptk. 234. § (1) bekezdése értelmében a semmisség megállapításához a felperesnek keresetet nem kellett előterjeszteni, hiszen arra kereseti kérelem előterjesztése nélkül is hivatkozhatott volna.

A felperes a második kereseti kérelmének „eshetőleges” előterjesztésével azt is kinyilvánította, hogy annak előterjesztésére csak akkor van lehetősége, ha a bíróság az első kereseti kérelmének helyt ad. Ezért is kérte a Pp. 341. § (1) bekezdése alapján a részítélet meghozatalát.

A Ptk. 201. § (1) és (2) bekezdése, a 210. § (1) bekezdése, a 236. § (1), (2), (3) és (4) bekezdése, továbbá a 360. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a második kereseti kérelemben elsődlegesen és másodlagosan érvényesített igények elévültek. Az üzletrész adásvételi szerződés 2012. október 31-én létrejött, így annak megtámadására egy éven belül volt lehetősége a felperesnek. Alapítan a felperes azon hivatkozása, hogy az elévülési jellegű megtámadási határidő mindaddig nyugszik, amíg a bíróság az apport ügylet semmisségét jogerősen nem mondja ki. Ennek ellentmond azon nyilatkozata, hogy az új ügyvezetője és jogi képviselő bevonásával ismerte fel a tévedést, illetve a feltűnő értékaránytalanságot 2017. novemberében. „Utalt egyébként arra”, hogy a végrehajtási eljárásban kötött megállapodásban a felperes, az alperes és a kft 5 a megtámadási jogukról lemondtak.

A második kereseti kérelemben előterjesztett további kérelmek „mint elévült igények szintén alaptalanok”, illetve a pénzkövetelés érvényesítése csak a felszámolási eljárásban, a jogvesztő határidőn belül lett volna lehetséges.

[11] Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan részítélettel az ítélet megváltoztatását és az apportügylet érvénytelenségének megállapítását, emellett a második kereseti kérelem tekintetében az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, továbbá perköltsége megfizetését kérte.

Az elsődleges kérelme alapjaként előadta, hogy az elsőfokú bíróság több eljárási szabályt sértett, amelyek az ítéletet felülbírálatra alkalmatlanná teszik.

Az elsőfokú bíróság nem rendelkezett külön-külön az összes kereseti kérelemről, ezáltal megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket. Az ítélet rendelkező részéből ugyanis nem derül ki, hogy melyik kereseti kérelmet utasította el. Ezen hiba a Pp. 225. §-a szerinti kiegészítéssel orvosolható, ennek hiányában azonban a hatályon kívül helyezés nem mellőzhető. Hivatkozott az ehhez kapcsolódó joggyakorlatra, így arra is, hogy ha az ítélet rendelkező része és indokolása nem áll összhangban, az ítélet felülbírálatra nem alkalmas, a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg.

Lényeges eljárási szabálysértés, hogy az elsőfokú bíróság félreértelmezte a két önálló kereseti kérelme egymáshoz való viszonyára tett előadását. A keresetmódosítás szerinti kereseti kérelmei valós tárgyi keresethalmazatban állnak; a második kereseti kérelem öt vagylagosan előterjesztett kérelmet tartalmazott. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére az első és második kereseti kérelmét egymással eshetőleges viszonyban álló kérelmeknek tekintette, és eszerint

bírálta el. Ezen eljárási szabálysértés a határozat kiegészítésével már nem orvosolható, az elsőfokú ítéletet érdemi felülbírálatra alkalmatlanná teszi.

További eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az ítélet indokolása a lényeges hivatkozásaira nem tért ki. Hivatkozott azon joggyakorlatra, amely a jogi indokolás hiányában az ítéletet felülbírálatra alkalmatlannak és hatályon kívül helyezendőnek minősíti. E körben azt sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet az apportügylet érvénytelensége kapcsán előadott fő érvelésére nem tér ki. Az elsőfokú bíróság nem indokolta meg kellőképpen, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-a szerinti feltételei fennálltát miért nem találta megállapíthatónak. Az elsőfokú bíróság megállapításaival szemben az első keresetét nem a második kérelme előterjeszthetősége érdekében, hanem annak jogalapja igazolása érdekében terjesztette elő. Az elsőfokú ítélet indokolása adós maradt annak kifejtésével, hogy a megállapítási kereset előterjesztését az alperessel szembeni jogainak megóvása érdekében miért nem tartja szükségesnek. Hivatkozott a 2/2010. (VI.28.) PK. vélemény 10. pontjában foglaltakra és a megállapítási kereset előterjeszthetőségével kapcsolatos joggyakorlatra. Az első kereseti kérelméhez kapcsolódóan nem rosszhiszeműségből, hanem azért nem terjesztett elő az apportügylet érvénytelenségének jogkövetkezménye levonása iránti kérelmet, mivel az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása lehetetlen. A Pp. 123. § szerinti megállapítási keresetnek helye van, mivel fennáll azon feltétel, hogy teljesítést a jogviszony természeténél fogva, vagy valamely más okból nem követelhet. Jogszabályellenes azon megállapítás, miszerint a Pp. 123. §-a szövegéből következne, hogy ha a fél teljesítést nem kér, úgy megállapítási kereset előterjesztésének sem lehet helye.

Ugyancsak eljárási szabálysértés az indokolás elmulasztása a körben, hogy miért megalapozatlan az elévülési határidő nyugvásával összefüggésben kifejtett álláspontja; az elsőfokú ítélet az e körben kifejtett hivatkozásait sem tartalmazza. El nem bíráltként hivatkozott azon érvelésére, miszerint az első kereseti kérelmének jogerősen helyt adásig, azaz annak megállapításáig, hogy a perbeli felépítmény nem került a kft3 tulajdonába, nem lehet abban a helyzetben, hogy a tévedését felismerhesse – figyelemmel a cégbíróság apport kapcsán hozott bejegyző végzésére, a jóváhagyott vagyonfelosztási javaslatra, az építésügyi hatóság jogutódlást megállapító határozatára, az alperes könyvelési anyagára is. Az elsőfokú bíróság nem indokolta kellőképpen a másodlagosként megtett azon hivatkozását, miszerint az elévülés nyugodott, amíg a tévedését az új ügyvezető jogi képviselő bevonásával fel nem ismerte. Utalt az ügylet bonyolultságára, amelyből kifolyólag annak érvénytelenségét korábban nem kellett felismernie.

Végül lényeges eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság semmilyen bizonyítási eljárást nem foganatosított, és nem indokolta, hogy a felajánlott bizonyítást miért mellőzte.

Másodlagosan, amennyiben az eljárási jogsértések az ítélet hatályon kívül helyezését nem alapozzák meg, és az eljárás megismétlése vagy kiegészítése nem szükséges, kérte az apportügylet érvénytelenségét részítélettel megállapítani, a második kereseti kérelme tekintetében pedig az ítéletet hatályon kívül helyezni, és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítani.

Álláspontja szerint a megállapítási kereset Pp. 123. §-a szerinti feltételei fennállnak az általa előadottak szerint.

Mivel a felépítmény használatbavételi engedéllyel nem bír, önálló helyrajzi számon nem nyilvántartott alkotórészét képezi a telekingatlannak, ezért az forgalomképtelen és így apportálásra alkalmatlan dolog volt. Az apportügylet ezért a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 13. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekbe ütközött. Ezt 2017. novemberében ismerte fel. Az elsődleges érdeke az apportügylet érvénytelenségének kimondása; enélkül minden igénye érvényesíthetőségétől el van zárva. Ellentétes tartalmú

bíróági ítélet hiányában az alperes és valamennyi, az apportügyletben bízva megkötött további jogviszonyban részes ellenérdekű fél is eredményesen hivatkozhat az apportügylet érvényességét tanúsító okiratra a követelése alóli mentesülés érdekében. Az első kereseti kérelemnek helyt adással igazoltnak lehet tekinteni azt a körülményt, amelyre vonatkozóan a tévedését állítja. A joggyakorlat alapján a szerződés csak a bírósági határozathozatal időpontjától kezdődő hatállyal minősül kétséget kizárólag érvénytelennek.

[12] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárásban eljárási szabálysértés nem történt, a bizonyítási eljárás megismétlése vagy kiegészítése sem szükséges.

Az elsőfokú ítélet egyértelmű rendelkezése értelmében a felperes valamennyi kereseti kérelmét elutasította. A felperes hivatkozásával szemben az elsőfokú bíróság kizárólag a második kereseti kérelemben előterjesztett kérelmeket tekintette vagylagosnak, egymással látszólagos keresethalmazatban állóknak, ugyanakkor figyelemmel volt arra, hogy az első kereseti kérelem elbírálása a második kereseti kérelem elbírálhatóságának előfeltétele volt – miként arra a felperes maga is hivatkozott.

Fenntartotta az ellenkérelmében foglalt azon hivatkozását, amely szerint az érvénytelen szerződés miatti kártérítési igény érvényesítéséhez a megállapítási kereset előterjesztése nem szükséges. A Ptk. 248. § (2) bekezdése alapján az érvénytelen szerződésben nem részes, de abban jóhiszeműen bízva harmadik fél számára lehetséges a szerződés megkötéséből eredő kára megtérítésének igénylése. A Ptk. 239/A. §-a csak a szerződésben részes fél számára teszi lehetővé az érvénytelenség következményeinek alkalmazása nélkül az érvénytelenség megállapítása iránti kérelem előterjesztését, a felperes azonban az apportügyletben nem volt szerződő fél. A Ptk. 234. § (1) alapján megilleti az apportügylet érvénytelenségére hivatkozás, ehhez azonban nem szükséges megállapítási kereset előterjesztése.

Álláspontja szerint a felperes azért kívánt megállapítási keresetet előterjeszteni, mert marasztalási igényt vele szemben nem terjeszthet elő, a hitelezői igény bejelentését elmulasztotta. Ezért anyagi joga a 120 napos jogvesztő határidő elteltével a Cstv. 67. § (2) bekezdésében meghatározott eltéréssel alkalmazandó Cstv. 37. § (3) bekezdése értelmében megszűnt. Az eredeti állapot helyreállíthatósága hiányában, és a marasztalásban megnyilvánuló jogkövetkezmény jogvesztés miatti megszűnésére tekintettel a felperesnek nem maradt olyan joga, amelynek a vele szembeni megóvása miatt a kért megállapítás szükséges lenne.

A második kereseti kérelem körében az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az igény elévülését. Téves a felperes azon érvelése, miszerint attól függően fogja majd a tévedését, vagy az üzletrész-adásvétel feltűnő értékaránytalanságát felismerni, hogy az elsőfokú bíróság helyt ad-e az első keresetének. Az apportálás semmissége nem függ attól, hogy azt a jelen perben vagy más perben bíróság jogerősen megállapítja-e. A tévedés felismerése nem jogkérdés, hanem ténykérdés. Azt, hogy a felperes a tévedését az apportálás tárgyában meghozandó jogerős bírói döntéstől függetlenül felismerte, önmagában bizonyítja az a tény, hogy a jelen perben a jogügylet tévedés miatti érvénytelenségének megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt terjesztett elő keresetet. A felperes keresetében tett tényállítása szerint is legkésőbb a 2013. évben, a kft3 végelszámolási eljárásának befejezésekor tisztában volt azzal, hogy a végelszámolás alatt álló társaság a felépítménynek nem tulajdonosa és a felépítményt zrt1 a zrt 2. részére értékesítette. E felismeréshez nem volt szükség sem az apportálás semmisségének bírói megállapítására, sem a végelszámolás alatt álló gazdasági társaság törzstőke adatainak a cégnyilvántartásban

módosítására. A megtámadási határidő ezen időponttal, e tényleges felismeréssel megkezdődött, majd igényérvényesítés nélkül eltelt.

A második kereseti kérelemben az elsődlegesen és másodlagosan előterjesztett kérelmek alaptalanságából következően a harmadlagosan, negyedlegesen és ötödlegesen előterjesztett kérelmek is alaptalanok. Emellett e követelések sem lennének érvényesíthetők az elévülésük miatt.

E körben kifejtette, hogy a felperest vagyoni hátrány a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján akkor érthette, amikor 351.000.000 forint összeget megfizetett, átvállalva a kft 5-vel szemben fennálló 340.922.433 forint összegű tőkekövetelésből és ennek kamataiból álló tartozását. A felperes kára 2012. október 31-én keletkezett, ehhez képest az ötéves elévülési idő 2017. október 31-én eltelt; fizetési felszólítást csak 2017. november 29-én intézett a felszámolójához.

Végül utalt arra, hogy a kereset összecszerúségében is megalapozatlan, a felperes a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés tényleges megtörténtét, a kifizetést, valamint annak összegét nem igazolta.

[13] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet (Veir. II.) 27. § (2) bekezdése alapján eljárva tárgyalás mellőzésével bírálta el.

[14] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[15] Az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshez szükséges mértékben feltárta, lényeges eljárási szabályt nem sértett; a fellebbezésben állítottakkal ellentétben a kereseti kérelmeket kimerítette, döntésének indokát adta, és nem mellőzött a per eldöntése szempontjából nélkülözhetetlen bizonyítást. Így a hatályon kívül helyezésnek a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 252. § (2) és (3) bekezdésében foglalt feltételei – az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakra is tekintettel – nem állnak fenn.

[16] Az elsőfokú bíróság helytállóan rendelkezett „a módosított kereset” elutasításáról, bár a módosított jelleg ítélet rendelkező részében külön kiemelése szükségtelen. A kereset mint az alanyi jog védelmének eszköze tartalmazhat több kereseti kérelmet is, amely esetben tárgyi keresethalmazat keletkezik. Téves a felperes azon álláspontja, miszerint a több kereseti kérelmet tartalmazó kereset esetén az elutasításnak külön ki kell térnie az egyes kérelmekre. Ezzel szemben az állapítható meg, hogy a kereset elutasítása nyilvánvalóan a teljes keresetre, az abban foglalt valamennyi kereseti kérelemre vonatkozik. A több kereseti kérelem is a kereset részének tekintendő, így az elsőfokú bíróság ítélete – a Pp. 213. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre kiterjed.

[17] Az elsőfokú bíróság – a felperes állításával ellentétben – a valós keresethalmazatban álló két kereseti kérelmet ennek megfelelően, és nem pedig vagylagos kérelmekként bírálta el. A felperes kereseti kérelmeit helyesen rögzítette, tárgyi keresethalmazatként értékelve az apportügylet és az üzletrész adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kérelmeket.

Megállapítható ugyanakkor, hogy a felperes akként terjesztette elő a második, az üzletrész adásvétel érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmét, hogy azon belül az első kereseti kérelme érvényesíthetőségét megalapozandó vagylagos hivatkozásokat tett. Elsősorban ugyanis azt állította, hogy a második kereseti kérelem megalapozottsága annak a függvénye, hogy a bíróság az első, az apportügylet érvénytelenségének megállapítása iránti kérelmének helyt adjon, és ezen ügylet semmisségét megállapítsa. (A másodlagos hivatkozása értelmében a második kereseti kérelme érvényesíthetőségéhez a semmisség megállapítása nem szükséges, a tévedését 2017. novemberében ismerte fel.) Mindez nyilvánvalóan nem azonos azzal, mint ha a második kereseti kérelmét az első kereseti kérelme megalapozatlansága esetére terjesztette volna elő; azonban a kereseti kérelmeit az elsőfokú bíróság nem is ilyen tartalommal bírálta el. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően mind az első, az apportügylet érvénytelenségének megállapítása iránti, mind az ehhez képest önálló, az üzletrész adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem megalapozatlan – utóbbi a megtámadási határidő eltelte és a hitelezői igény felszámolási eljárásban való bejelentésének elmulasztása miatt.

[18] Nem valós, hogy az elsőfokú bíróság ne tett volna eleget az indokolási kötelezettségének a megállapítási kereset feltételei fenn nem álltának megállapítása és az elévülési idő nyugvására hivatkozás körében. Az elsőfokú bíróság ítéletében erre vonatkozóan kifejtette, hogy a szerződések megkötésekor hatályban volt, ezért alkalmazandó a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 239/A. § (1) bekezdése alapján a szerződéskötésben részt nem vett felperes megállapítási keresetet nem terjeszthet elő, és marasztalási igény nélkül megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-a alapján sincs helye. Megalapozatlannak találta, hogy a megtámadási határidő a semmisség jogerős megállapításáig nyugszik, és ennek ellentmondónak minősítette a felperes azon előadását, miszerint a tévedését 2017. novemberében felismerte.

Ezáltal az elsőfokú bíróság döntésének indokát adta, így eleget tett a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének. A Legfelsőbb Bíróság PK 206. számú állásfoglalásának b) pontja értelmében az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére csak akkor kerülhet sor, ha az elsőfokú határozatból és az eljárás adataiból nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság döntését mire alapította, és ezért az érdemi határozat nem bírálható felül.

A felperes a hatályon kívül helyezés iránti kérelme alapjaként megalapozatlanul hivatkozott a megállapítási kereset feltételei fennálltának és az elévülési idő nyugvásának hiányára levont következtetések téves voltára, az elsőfokú döntés indokainak megalapozatlansága nem a hatályon kívül helyezésre, hanem az ítélet megváltoztatására lehet alkalmas.

[19] Az 1/2014. (VI.30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltak értelmében hatályon kívül helyezésre nem vezethet önmagában a bizonyítás mellőzése indokolásának elmulasztása.

Ugyanakkor a peres iratok alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a 2020. február 20-án kelt 38.G.42.069/2019/5. számú, a bizonyítási terhet megállapító és a bizonyításra felhívó végzésére a felperes részéről bizonyítási indítvány nem érkezett. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a jogkérdésben való döntését a felek nyilatkozatára és a becsatolt okiratokra; nem volt olyan felajánlott bizonyítás, amelynek mellőzéséről számot kellett volna adnia.

[20] Minderre tekintettel az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló elsődleges fellebbezési kérelem magalapozatlan.

[21] A felperes fellebbezésében felhozottak az ítélet megváltoztatására sem alkalmasak, ezért a Pp. 213. § (2) bekezdése szerinti részítélet nem hozható.

[22] A perben elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy fennállnak-e a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei.

[23] A Ptk. 2012. május 26-tól hatályban volt, de a hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekre is megfelelően alkalmazandó 239/A. § (1) bekezdése értelmében a fél a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (részbeni érvénytelenség) megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását is kérné.

A 2012. június 13-tól hatályban volt (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni az ügyész, valamint – az (1) bekezdés szerinti per megindítására külön jogszabályban feljogosított – más személy általi perindítás esetén is.

A Ptk. 239/A. §-át megállapító 2012. évi LI. törvény célja – a törvényhez fűzött jogalkotói indokolás szerint – az volt, hogy már az új Ptk. hatályba lépését megelőzően biztosítsa a felek anyagi jogi igénye eljárásjogi korlátozástól mentes érvényesítésének lehetőségét. A módosított (2) bekezdés azt a célt szolgálta, hogy megállapítási pert a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek hiányában a Ptk. 239/A. § (1) bekezdése alapján ne csak a fél és az ügyész, hanem az érvénytelenségi per megindítására jogosult bármely más személy kérhesse. Ilyen feljogosított személy lehet például a Ptk. 209/B. § (1) bekezdésében hivatkozott szervezet.

[24] A Pp. 123. §-a értelmében (a számadási kötelezettség megállapítására irányuló kereseten kívül) megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

[25] A 5/2013. PJE határozat 1. pontja értelmében a Ptk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása iránt indított perben nem kell vizsgálni a Pp. 123. §-ában megfogalmazott feltételek fennállását.

A PJE határozat indokolása szerint a Ptk. 239/A. §-a csak meghatározott személyeknek ad jogosultságot a megállapítási kereset előterjesztésére, a Pp. 123. §-a ezzel szemben a Pp. 3. §-án alapuló perbeli legitimáció fennállása mellett más alanyi követelményt nem támaszt. Ugyanakkor a Pp. 123. §-a a megállapítási kereseti kérelem előterjesztését konjunktív feltételek fennállásához köti. A Ptk. szabályozása a Pp. rendelkezéséhez képest speciális szabály, amely kizárja az általános rendelkezés alkalmazását. A két megállapítási keresettípus egymástól való függetlenségét támasztja alá az is, hogy a Ptk. 239/A. §-ának (2) bekezdésében meghatározott személyi kör esetében a Pp. 123. §-ában meghatározott perindítási feltétel, a jogmegóvás szükségessége az ügyész vagy a külön jogszabállyal feljogosított személy esetében nem is merülhet fel, mivel nevezettek nem a saját ügyükben terjesztenek elő igényt.

[26] Az érvénytelenség megállapítása iránti per indítására jogosultaknak a Ptk. 239/A. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott körére, valamint a fenti PJE határozat indokolásában kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az apportügyletben félként nem szereplő felperes a Ptk. 239/A. §-a alapján a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereset indítására nem jogosult.

Erre tekintettel a felperes számára a megállapítási kereset indítása csakis a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek fennállta esetén lehetséges.

[27] Az irányadó joggyakorlat szerint ha a felperes marasztalást követelhet, úgy a Pp. 123. §-a szerint megállapítási keresetnek nincs helye (EBH2005. 955). Abban az esetben, ha teljesítést nem követelhet, megállapítás iránti kereset előterjesztésének csak akkor lenne helye, ha a kért megállapítás a jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges (Legfelsőbb Bíróság Gf.I.30.433/2002.).

A Legfelsőbb Bíróság a 2/2010. (VI.28.) PK véleményében fejtette ki az álláspontját az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről. A keresetindítással kapcsolatban megállapította azt, hogy nincs akadálya az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset valódi megállapítási kereset formájában történő előterjesztésének, akkor, ha a Pp. 123. §-ában megfogalmazott törvényi feltételek teljesülnek. Vagyis az anyagi jogi fél részéről kizárólag a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset előterjesztésének csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges és a jogviszony természeténél fogva, vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. E feltételek fennállásának hiányában a felperes az érvénytelenség megállapításával együtt köteles az érvénytelenség kiküszöbölését, vagy valamilyen formában az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását is kérni. Ha a fél a jogkövetkezmény alkalmazását, tehát a „teljesítést” nem kéri, az 1/2005. (VI.15.) PK vélemény alapján az érvénytelenség jogkövetkezményének alkalmazásáról a bíróság a Pp. 215. §-a értelmében nem dönthet. Ezért az ilyen keresetet el kell utasítani azzal, hogy nincs helye megállapítási kereset előterjesztésének.

[28] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a Pp. 123. §-ában foglalt feltételek közül nem áll fenn, hogy a kért megállapítás a felperes jogainak az alperestől megóvása végett szükséges lenne. A második, az üzletrész adásvételi szerződés

érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem előterjeszthetősége nem minősülhet megóvni kívánt jogi érdeknek, mivel az apportügylet érvénytelenségének esetleges megállapítása a második kereset érvényesíthetőségét nem alapozza meg.

Mint azt az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította, a semmisségre bárki hivatkozhat, annak külön részítélettel megállapítása nem szükséges (Ptk. 234. § (1) bekezdés). A felperes ettől eltérő joggyakorlatra hivatkozása megalapozatlan, az általa hivatkozott joggyakorlatot nem is jelölte meg.

[29] Emellett a második kereseti kérelemben kért marasztaláshoz a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban Cstv.) 37. § (1) és (3) bekezdése, 67. § (2) bekezdése, továbbá a 38. § (3) bekezdése értelmében a felszámolási eljárás keretében igényérvényesítés, azaz a hitelezői igény 120 napos jogvesztő határidőn belül történő bejelentése szükséges. A felszámolás közzétételétől számított – az alperes stratégiailag kiemelt jelentőségű gazdálkodó szervezet minőségére tekintettel a Cstv. 67. § (2) bekezdése szerinti – 120 napos anyagi jogi határidő elmulasztása a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerint jogvesztéssel jár. A felperes e jogvesztő határidőn belül hitelezői igényét az alperessel szemben folyamatban lévő felszámolási eljárásban – a perben nem vitatottan – nem jelentette be, a felszámolónak a nyilvántartásba vételi díjat nem fizette meg, ezért a második kereseti kérelem szerinti marasztalás érvényesítésére attól függetlenül nem jogosult, hogy a bíróság az apportügylet érvénytelenségét megállapítja-e.

[30] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi továbbá, hogy az irányadó joggyakorlat szerint (Kúria Gfv.VII.30.129/2019/5.) az apportlista – függetlenül annak külön okiratban rögzítésétől – az alperes alapító okiratának része, figyelemmel a Ptk. 3:5. § e) pontjában foglaltakra. Ezért a létesítő okiratban rögzített apportálás jogszerűsége – annak létre nem jötte, érvénytelensége vagy hatálytalansága – a létesítő okirat vizsgálatától függetlenül nem vizsgálható. Ilyen esetben a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 70. § (1) bekezdése szerinti perindításnak van helye a cég létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránt.

[31] A fentiekből következően az apportügylet érvénytelensége vizsgálatának a jelen perben – az alapító okirat vizsgálatától függetlenül – nincs helye.

[32] Az apportálás (nem pénzbeli hozzájárulás társaság rendelkezésére bocsátása) vizsgálhatóságát ez idő szerint már az is kizárja, hogy a tag (alapító) és a társaság közötti sajátos társasági jogviszony egyik alanya a társaság, nevezetesen a M 32-34. B. Kft., egyébiránt éppen a felperes társaság jogutód nélküli megszűntetéséről döntése folytán, a cégnyilvántartásból jogerősen törölt. Az apportügylet Ctv. szerinti érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem előterjesztése esetén az ügyletben résztvevő fél – az időközben megszűnt kft. – perben állása kötelező; a perbe vonhatóság hiányában e részben a keresetlevél elutasításának lenne helye (Pp. 130. § (1) bekezdés g) pont).

[33] A fent kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg az első, az apportügylet érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem megalapozatlanságát.

[34] A második kereseti kérelem többek között az üzletrész adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítására, és annak jogkövetkezményei alkalmazására irányult. A szerződésben részt vevő felperes az érvénytelenség megállapítását a Ptk. 239/A. §-a alapján kérheti.

[35] Ugyanakkor – a fent már kifejtettek szerint – a Cstv. 38. § (3) bekezdése értelmében a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelés csak a felszámolási eljárás keretében érvényesíthető. Mivel a felperes pénzkövetelését hitelezői igényként az alperessel szemben indult felszámolási eljárásban a Cstv. 67. § (2) bekezdése szerinti határidőben, de a rendelkezésre álló adatok alapján a mai napig sem jelentette be, a második kereseti kérelmében foglalt valamennyi, vagylagosan előterjesztett marasztalási igénye érvényesítésére a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti jogvesztés folytán nem jogosult.

[36] A Ptk. 210. § (1) bekezdés értelmében, aki a szerződés megkötésekor valamely lényeges körülmény tekintetében tévedésben volt, a szerződési nyilatkozatát megtámadhatja, ha tévedését a másik fél okozta vagy felismerhette.

A (2) bekezdés szerint jogi kérdésben való tévedés címén a szerződési nyilatkozatot akkor lehet megtámadni, ha a tévedés lényeges volt, és munkakörében eljáró jogi szakértő a feleknek együttesen adott a jogszabályok tartalmára nézve nyilvánvalóan téves tájékoztatást.

[37] Mivel a felperes állítása szerint tévedése nem ténybeli, hanem a felépítmény apportálhatóságára, az ilyen ügylet érvényességére, azaz jogi kérdésre vonatkozik, a Ptk. 210. § (2) bekezdésében foglalt feltételek hiányában az üzletrész adásvételi szerződés megtámadására tévedés jogcímén nincs lehetősége. A jogalkotó ugyanis a jog nem tudásából eredő tévedés esetén a megtámadást csak kivételes esetben, meghatározott feltételek fennállta esetén teszi lehetővé.

Erre tekintettel a felperes második kereseti kérelme alapjául szolgáló elsődleges, tévedés miatti megtámadásra hivatkozás nem lehet megalapozott.

[38] A Ptk. 236. § (1) bekezdése értelmében a megtámadást egy éven belül írásban kell a másik féllel közölni, majd a közlés eredménytelensége esetében haladéktalanul a bíróság előtt érvényesíteni.

A (2) bekezdés szerint a megtámadási határidő megkezdődik a tévedés, megtévesztés felismerésekor [a) pont] a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén a sérelmet szenvedő fél teljesítésekor [c) pont].

A (3) bekezdés akként rendelkezik, hogy a megtámadási határidőre az elévülés nyugvásának és megszakadásának szabályai megfelelően irányadók. A megtámadásra jogosult a

szerződésből eredő követeléssel szemben kifogás útján megtámadási jogát akkor is érvényesítheti, ha a megtámadási határidő már eltelt.

[39] A fenti szabályozásra tekintettel a feltűnő értékaránytalanságra hivatkozással történő megtámadás határideje az üzletrész vételárának megfizetésekor – és nem pedig az alperes állítása szerint, az alperes tartozásának átvállalásakor – kezdődik. A felperes a perben az általa állított kifizetés megtörténtét az e körben adott bizonyítási teher és bizonyításra felhívás ellenére nem igazolta, azonban az elsőfokú bíróság által is rögzítetten a kft 5 2017. október 9-én 65.672.210 forintot inkasszált a felperes bankszámlájáról.

A részteljesítés ezen időpontjához képest a felperes a feltűnő értékaránytalanságra alapított kifogását a 2018. május 17-i keresetmódosításakor az egyéves megtámadási határidőn belül érvényesítette.

A feltűnő értékaránytalanság megállapításához azonban – a felperes hivatkozására is tekintettel – az apportügylet érvénytelenségének megállapítása lenne szükséges, mivel csakis ebben az esetben vonható le következtetés a felperes által megvett üzletrész érvénytelenségére.

[40] Amint azt a Fővárosi Ítéltábla a fentiekben már kifejtette, a kft. perben állása nélkül, valamint a létesítő okirat vizsgálatától függetlenül az apportügylet érvénytelensége önmagában nem vizsgálható. Ennek folytán a feltűnő értékaránytalanság miatti megtámadásra alapítottan az üzletrész adásvételi szerződés érvénytelensége megállapításának nincs helye. A felperes olyan szerződés érvénytelenségének megállapítását kívánja elérni, amelynek a tárgya, maga az üzletrész már nem is létezik.

[41] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy nem helytálló az ítéletben, valamint az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglalt azon érvelés, miszerint a második kereseti kérelemben a harmadlagos, negyedleges és ötödleges igények elévülésük miatt nem érvényesíthetők. Az alperes azon hivatkozása sem alapos, hogy a második kereseti kérelemben az elsődleges és másodlagos hivatkozás alaptalanságából következően a harmadlagos, negyedleges és ötödleges kérelem is megalapozatlan.

Ezzel szemben az üzletrész adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítása a jogi tévedésre alapított megtámadásra hivatkozással kizárt, a feltűnő értékaránytalanságra alapított megtámadás az apportügylet érvénytelensége jelen perben vizsgálhatóságának kizártsága miatt megalapozatlan, míg a további, nem megtámadásra alapított harmadlagos, negyedleges és ötödleges, marasztalási igények a pénzkövetelés felszámolási eljárásban bejelentésének elmulasztása miatt nem érvényesíthetők.

[42] Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan utasította el a keresetet.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján, a fent kiegészített és részben módosított indokolással helybenhagyta.

[43] A fellebbezés nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pont, (5) és (6) bekezdése alapján megállapított, a ténylegesen végzett és szükséges jogi képviselői tevékenységre is figyelemmel 500.000 forint + áfa összegű, mérsékelt ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére.

[44] A felperes ugyancsak a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése és a perben még alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 forint fellebbezési illeték államnak megfizetésére.

Budapest, 2021. április 14.

dr. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke

dr. Kolozs Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: